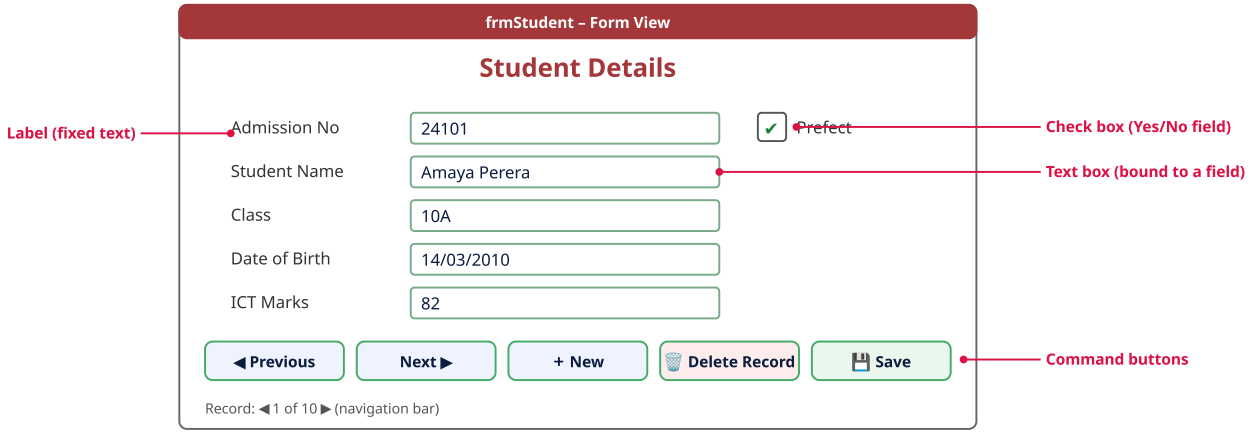
G.C.E. O/L ICT · 10 ශ්‍රේණිය · පාඩම 9

9.6 දත්ත සමුදාය Forms: සැලසුම, Properties සහ Controls

තීරු බොහොමයක් ඇති datasheet එකකට type කිරීම වෙහෙසකර සහ වැරදීමට පහසුය. **Form** එකක් **වරකට එක් record එකක්** පිළිවෙළ පිරිසැලසුමක labels, text boxes සහ buttons සමඟ පෙන්වන නිසා ඕනෑම අයෙකුට – පුස්තකාලයාධිපති, පන්ති භාරාචාර්ය – පහසුවෙන් දත්ත **ඇතුළත් කිරීමට, බැලීමට, යාවත්කාලීනයට සහ මැකීමට** හැක. මෙම සටහනේ **Form Wizard** සහ **Design View** මගින් forms සාදා, **form properties** සකසා **controls** සහ **buttons** එකතු කරමු.

1. Form එකක් යනු කුමක්ද?

Form එකක් table එකකට හෝ query එකකට සම්බන්ධ (bound) **පරිශීලක-හිතකාමී තිරයකි**. Form එකේ කරන වෙනස්කම් **table එකේ save වේ** – form එක දත්ත ගබඩා නොකරයි. Forms ඇතුළත් කිරීම වේගවත් හා ආරක්ෂිත කරයි, පරිශීලකයන් වෙනස් නොකළ යුතු fields සඟවයි, සහ කාර්ය මණ්ඩලය දන්නා කඩදාසි කාඩ්පත මෙන් පෙනිය හැක.

රූපය 9.7: Labels, text boxes, check box එකක් සහ command buttons සහිත ශිෂ්‍ය form එකක් (frmStudent).

2. Form එකක් සෑදීම

ක්‍රමය	MS Access	LibreOffice Base
ඉක්මන් form	tblStudent තෝරා › **Create › Form**	–
Form Wizard	**Create › Form Wizard** › table සහ fields › layout (Columnar, Tabular, Datasheet, Justified) › මාතෘකාව › Finish	**Forms › Use Wizard to Create Form** › fields › arrangement › නම › Finish
Design View	**Create › Form Design** › Property Sheet › Record Source = tblStudent › Add Existing Fields	**Forms › Create Form in Design View** › Form Properties › Data › Content

3. Form එකක controls

Label
'Student Details' මාතෘකාව හෝ 'Admission No' වැනි ස්ථාවර පෙළ. දත්තවලට සම්බන්ධ නැත.

Text box
Field එකක අගය පෙන්වා සංස්කරණය කරයි (**bound** control).

Check box
Prefect වැනි Yes/No field එකක් සඳහා.

Combo box / List box
ලැයිස්තුවකින් අගයක් තේරීම, උදා tblClass න් ClassID – වැරදි පන්ති වළක්වයි.

Command button
ක්‍රියාවක් ධාවනය: **Next Record, Previous Record, Add (New) Record, Delete Record, Save Record, Close Form**. Access **Command Button Wizard** (Record Navigation / Record Operations) භාවිත කරයි.

Image / logo
Form header හි පාසල් ලාංඡනය.

4. Form properties

Property (Property Sheet)	භාවිතය
Record Source	Form එක bound වන table හෝ query
Caption	Form title bar හි පෙළ
Default View	Single Form, Continuous Forms හෝ Datasheet
Allow Edits / Allow Deletions / Allow Additions	Yes/No – පරිශීලකයන්ට වෙනස් කළ හැකි දේ පාලනය
Navigation Buttons	Record navigation bar පෙන්වීම/සැඟවීම
Back Color, Font, Picture	Form සහ controls පෙනුම

5. දත්ත බැලීම සහ යාවත්කාලීන කිරීම

- **Form View** හි විවෘත කර **Next ▶ / ◀ Previous** හෝ navigation bar 'Record 1 of 10' භාවිත කරන්න.
- **Update**: text box එකක click කර අගය වෙනස් කරන්න (උදා ICTMarks 64 → 68); වෙනත් record එකකට යන විට save වේ.
- **Add**: **New** click කරන්න – හිස් record එකක් දිස්වේ.
- **Delete**: record එකට ගොස් › **Delete Record** › තහවුරු කරන්න. මැකීම undo කළ නොහැක!
- **Find** (Ctrl+F) අගයක් සොයයි, උදා සිසුවෙකුගේ නම.

> 💡 සැබෑ දත්ත දකිමින් controls ප්‍රමාණය වෙනස් කිරීමට **Layout View** (Access) භාවිත කරන්න; කොටස් (Form Header, Detail, Form Footer) සම්පූර්ණයෙන් පාලනයට **Design View**.

2026 නව **2026: online forms දත්ත සමුදායට දත්ත සපයයි. Google Forms** (ප්‍රතිචාර Google Sheet එකකට), **Microsoft Forms** සහ **Airtable** forms දෙමාපියන්ට හෝ සිසුන්ට දුරකථනයෙන් දත්ත යැවීමට ඉඩ දෙයි – ක්‍රීඩා උත්සව ඇතුළත් කිරීම් හෝ පාසල් ඇතුළත් කිරීමේ විමසීම් සඳහා. අවශ්‍ය දත්ත පමණක් ඉල්ලා එය එකතු කරන්නේ ඇයිදැයි පැහැදිලි කරන්න (PDPA 2022), මුරපද හෝ සම්පූර්ණ බැංකු විස්තර කිසිදා එකතු නොකරන්න.

ප්‍රධාන පද

Form – වරකට එක් record එකක් ඇතුළත් කිරීමට, බැලීමට, සංස්කරණයට තිරය.

Form Wizard – Form එකක් පියවරෙන් පියවර සාදන මෙවලම.

Form View – Form එකක දත්ත සමඟ වැඩ කරන view එක.

Control – Form එකක ඕනෑම වස්තුවක්: label, text box, button...

Label – ස්ථාවර පෙළ පෙන්වන control එක.

Text box – Field එකක අගය පෙන්වන control එක.

Bound control – Field එකකට සම්බන්ධ control එක.

Command button – Next Record වැනි ක්‍රියාවක් ධාවනය කරන බොත්තම.

Combo box – අගයක් තේරීමට drop-down ලැයිස්තුව.

Record Source – Form එක පිටුපස table/query නම් කරන property එක.

Property Sheet – Form සහ controls properties සකසන panel එක.

Navigation bar – Records අතර යාමේ bar එක: Record 1 of 10.

ආදර්ශ ප්‍රශ්න සහ පිළිතුරු

1. Form එකක් යනු කුමක්ද?

පිළිතුර: Records වරකට එකක් ඇතුළත් කිරීමට, බැලීමට සහ සංස්කරණයට table/query එකකට bound තිරයකි.

2. Form එකක type කරන දත්ත ගබඩා වන්නේ කොහේද?

පිළිතුර: Form එක bound වන table එකේ.

3. Label සහ text box වෙන්කර දක්වන්න.

පිළිතුර: Label ස්ථාවර පෙළ පෙන්වයි; text box field අගයක් පෙන්වයි/සංස්කරණය කරයි.

4. Command buttons තුනක් නම් කරන්න.

පිළිතුර: Next Record, Previous Record, Delete Record (New, Save, Close ද).

5. Form එකක් tblStudent ට සම්බන්ධ කරන property එක කුමක්ද?

> **පිළිතුර:** Record Source.

6. Datasheet එකකට වඩා form එකක වාසි දෙකක් දෙන්න.

> **පිළිතුර:** එක් record එකක් පැහැදිලිව; පහසු ආරක්ෂිත ඇතුළත් කිරීම; fields සැඟවිය හැක; buttons සහ combo boxes.

බහුවරණ ප්‍රශ්න

1. දත්ත ඇතුළත් කිරීමට වරකට එක් record එකක් පෙන්වන object එක...

A. Relationship
B. Query
C. Report
D. Form

2. Form එකක type කරන දත්ත save වන්නේ...

A. report එකක
B. එය bound වන table එකේ
C. form එකේ පමණි
D. Recycle Bin හි

3. Form එකක 'Student Details' ස්ථාවර පෙළ...

A. Text box
B. Combo box
C. Label
D. Check box

4. Table එකෙන් සිසුවෙකුගේ නම පෙන්වන control එක...

A. Text box
B. Label
C. Image
D. Line

5. Prefect වැනි Yes/No field එකක් පෙන්වීමට හොඳම...

A. Text box size 255
B. Check box
C. Label
D. Image

6. Drop-down ලැයිස්තුවකින් ClassID තේරීමට...

A. Label
B. Line
C. Combo box
D. Page break

7. වත්මන් record එකට පසු record එක පෙන්වන බොත්තම...

A. Next Record
B. Close Form
C. Delete Record
D. Previous Record

8. 'Delete Record' ඇති Command Button Wizard කාණ්ඩය...

A. Form Operations
B. Record Operations
C. Report Operations
D. Record Navigation

9. Access හි Form Wizard ඇත්තේ... tab එකේ.

A. Create
B. Database Tools
C. File
D. Home

10. පිටුපස table එක නම් කරන form property එක...

A. Default View
B. Back Color
C. Record Source
D. Caption

11. Form එකක title bar පෙළ සකසන්නේ...

A. Validation Rule
B. Record Source
C. Field Size
D. Caption

12. frmStudent 'Record: 1 of 10' පෙන්වයි. එයින් අදහස් වන්නේ table එකේ...

A. forms 10
B. fields 10
C. records 10
D. record 1

13. Form එකක 'Allow Deletions' No කිරීමෙන්...

A. මාතෘකාව සඟවයි
B. form එකෙන් records මැකීම වළක්වයි
C. backup එකක් එකතු කරයි
D. සියලු records මකයි

14. LibreOffice Base හි form එකක් සාදන්නේ...

A. Create › Form Wizard
B. Insert › Chart
C. Format › Columns
D. Use Wizard to Create Form

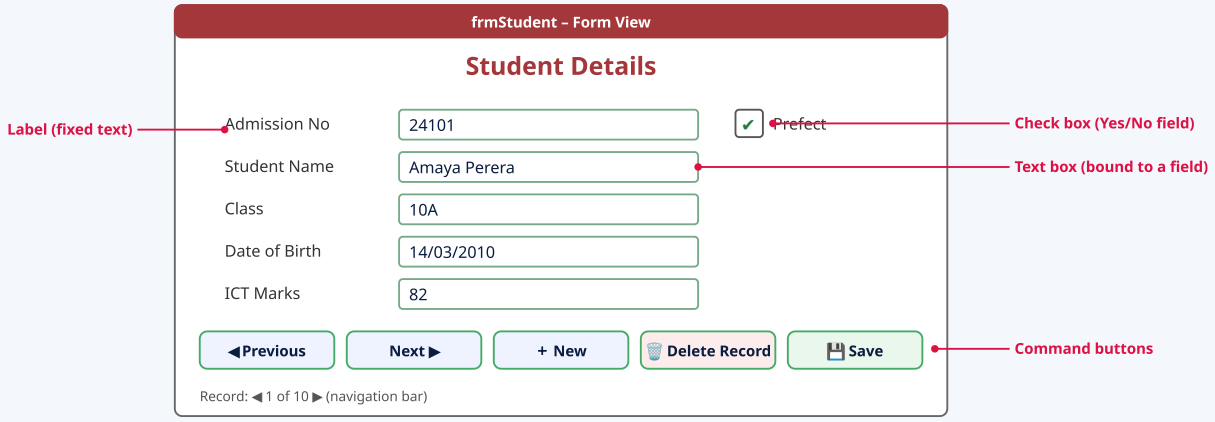
15. ක්‍රීඩා උත්සව ඇතුළත් කිරීම් සඳහා Google Form එකක්...

A. අවශ්‍ය දත්ත පමණක් ඉල්ලිය යුතුය
B. බැංකු PIN ඉල්ලිය යුතුය
C. සියලු පිළිතුරු සමඟ පොදු විය යුතුය
D. මුරපද ඉල්ලිය යුතුය

ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න

1. රූපය 9.7 භාවිතයෙන් form එකේ controls වර්ග හතරක් සහ එක් එකක අරමුණ නම් කරන්න. (ලකුණු 4) *(ලකුණු 4)*

Label – ස්ථාවර පෙළ (Admission No); text box – field අගය (24101); check box – Yes/No field (Prefect); command button – ක්‍රියාවක් (Next, Delete Record).

ආදර්ශ පිළිතුර

2. Form Wizard භාවිතයෙන් tblBook සඳහා form එකක් සාදන පියවර ලැයිස්තු කරන්න. (ලකුණු 3) *(ලකුණු 3)*

Create › Form Wizard; tblBook තෝරා fields ගෙන යාම; layout (Columnar); මාතෘකාව (frmBook) › Finish.

3. frmStudent භාවිතයෙන් Kavindu Silva ගේ ICT ලකුණ 64 සිට 68 දක්වා වෙනස් කරන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2) *(ලකුණු 2)*

> Record එක සොයන්න (Next හෝ Ctrl+F 'Kavindu'), ICTMarks text box හි click කර 68 type කර වෙනත් record එකකට යන්න (හෝ Save) – table එක යාවත්කාලීන වේ.

4. Form properties තුනක් සහ එක් එකක් පාලනය කරන දේ දෙන්න. (ලකුණු 3) *(ලකුණු 3)*

> Record Source – table/query; Caption – title bar පෙළ; Default View – single/continuous; Allow Edits/Deletions/Additions; Navigation Buttons; Back Color.

5. පුස්තකාලයාධිපතිවරයෙකු datasheet වෙනුවට form එකක් භාවිත කිරීමේ වාසි දෙකක් දෙන්න. (ලකුණු 2) *(ලකුණු 2)*

> වරකට එක් record එකක් පැහැදිලිව; combo boxes/buttons දෝෂ අඩු කරයි; fields සැඟවීම/අගුලු; හුරු කාඩ්පත මෙන්.

සාරාංශය

- Form = වරකට එක් record; දත්ත table එකේ save.
- සෑදීම: Form, Form Wizard, Form Design.
- Label = ස්ථාවර පෙළ; text box = field අගය.
- Yes/No ට check box; ලැයිස්තුවකට combo box.
- Buttons: Next, Previous, New, Delete Record, Save.
- Properties: Record Source, Caption, Allow Edits.
- බැලීම/යාවත්කාලීනයට Form View; මැකීම undo නොවේ.
- 2026: Google/Microsoft Forms; අවශ්‍ය දත්ත පමණක්.

MCQ පිළිතුරු – 9.6

1. **D** – Form.
2. **B** – Tables දත්ත ගබඩා කරයි.
3. **C** – Label.
4. **A** – Bound text box.
5. **B** – Tick.
6. **C** – Combo.
7. **A** – Next.
8. **B** – Record Operations.
9. **A** – Create.
10. **C** – Record Source.
11. **D** – Caption.
12. **C** – Records.
13. **B** – ආරක්ෂාව.
14. **D** – Base වචන.
15. **A** – PDPA.

© 2026 schoolict.net (Ruwan Mangala Suraweera). සියලු හිමිකම් ඇවිරිණි.